

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА

20
19 г.

КРАТКО ИЗЛОЖЕНИЕ

Европейски надзорен орган по защита на данните

Повече подробности за ЕНОЗД могат да се намерят на нашия уебсайт на <http://www.edps.europa.eu>.

Уебсайтът предлага и [абонамент](#) за информационния ни бюлетин.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2019 г.

© Снимки: iStockphoto/ЕНОЗД и Европейския съюз

© Европейския съюз, 2019 г.

Повторното използване е разрешено, при условие че се посочи източникът.

Print	ISBN 978-92-9242-470-1	ISSN 1831-0656	doi:10.2804/68398	QT-AB-20-001-BG-C
PDF	ISBN 978-92-9242-479-4	ISSN 1831-0656	doi:10.2804/773378	QT-AB-20-001-BG-N
HTML	ISBN 978-92-9242-506-7	ISSN 1831-0656	doi:10.2804/62113	QT-AB-20-001-BG-Q

**ГОДИШЕН
ДОКЛАД ЗА**

КРАТКО ИЗЛОЖЕНИЕ

**20
19 г.**

Европейски надзорен орган по защита на данните

| Въведение

2019 г. може да се опише като година на преход в Европа и в света.

Това беше годината, в която светът най-накрая се събуди за реалността на кризата, свързана с климата и изиска действия от страна на правителствата и отделните граждани. ЕНОЗД допринесе за обсъждането, като постави началото на дебат относно ролята, която нововъзникващите технологии могат да играят както за изостряне, така и за облекчаване на проблема.

Това беше годината, в която Хонконг се надигна, за да се предпази от тъмната страна на технологията, като отвори очите на света пред опасностите, свързани със самодоволството и технологичния детерминизъм. Маските на протестиращите се превърнаха в символ на съпротивата по света срещу използването на техники за наблюдение, а обсъждането зае централно място в Европа, като лидерите на ЕС и създателите на политики бяха съсредоточени върху оценката на законността и морала на използването на технологиите за лицево разпознаване.

Това беше и година на големи промени за ЕС. Започнаха работа нов Парламент, нова Комисия и дори нов (макар и много познат!) Европейски надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) с нови приоритети и перспективи. С ясен акцент върху разработването на ефективен отговор на предизвикателствата в областта на цифровите технологии на челно място в дневния ред на ЕС, е ясно че за ЕНОЗД и нашите колеги от Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД) предстоят няколко натоварени години!

С въвеждането на ново законодателство за защита на данните в ЕС, най-голямото предизвикателство за нас през 2020 г. е да гарантираме, че това законодателство дава обещаните резултати. Това включва гарантиране, че новите правила относно неприкосновеността на личния живот в електронната среда продължават да бъдат неразделна част от програмата на ЕС. Осведомеността за въпросите, свързани със защитата на данните и неприкосновеността на личния живот и значението на защитата на тези основни права е рекордно висока и не можем да позволим отслабването на този импулс.

За ЕНОЗД това включва непрекъснати усилия за поддържане на най-високи стандарти в практиката по защита на данните във всички институции, органи, служби и агенции на ЕС. С оглед на изборите за Европейски парламент през май 2019 г., ЕНОЗД и други органи на ЕС за защита на данните (ОЗД) работиха усилено за повишаване на осведомеността относно опасностите от онлайн манипулирането, както в рамките на институциите на ЕС, така и извън тях, като спомогнаха да се гарантира, че изборите са преминали без инциденти. Във връзка с това предприехме последващи действия за разследване на използването от Парламента на дружеството NationBuilder за управление на неговия уебсайт за изборите, за да гарантираме, че данните на гражданите са защитени по подходящ начин, когато се намират в ръцете на институция на ЕС.

Друго разследване на ЕНОЗД, свързано с договорните споразумения между институциите на ЕС и Microsoft, постави на преден план въпроса за цифровия суверенитет на ЕС. Това несъмнено е област, която както ЕНОЗД, така и ЕС като цяло ще продължат да проучват през идните години, тъй като Европа възнамерява да разработи свой собствен уникален и независим подход към цифровата революция.

За съжаление обаче ще трябва да направим това без помощта на един от най-големите представители на общността в областта на защитата на данните, който беше застъпник за защитата и насърчаването на човешкото достойнство.

Джовани Бутарели беше мислител с визия в областта на защитата на данните и отвъд нея, който беше начело на ЕНОЗД както като ръководител, така и като заместник-ръководител в продължение на почти десет години. Действията и постиженията му в хода на професионалната му кариера оформиха защитата на данните в целия ЕС и в световен мащаб. С настоящия годишен доклад неговите служители отдават дължимото на него и неговата визия; на ЕС, който дава пример в дискусиата относно защитата на данните и неприкосновеността на личния живот в ерата на цифровите технологии.

Войчех Виieviоровски

Ръководител на Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД)

| 2019 г.: Общ преглед

През 2019 г. стигнахме до края на един петгодишен ръководен мандат в ЕНОЗД, който започна с назначаването през декември 2014 г. на Джовани Бутарели и Войчех Виєвиоровски като ръководител и съответно, заместник-ръководител на Европейския надзорен орган по защита на данните. В началото на този мандат публикувахме [Стратегията на ЕНОЗД за периода 2015—2019 г.](#), която послужи като основа за работата ни през последните пет години.

Ето защо работата ни през 2019 г. беше насочена към консолидиране на постиженията от предходните години, оценка на постигнатия напредък и започване на определянето на приоритети за бъдещето.

За съжаление, ръководителят на ЕНОЗД Джовани Бутарели почина през август 2019 г. След себе си той оставя наследство, което ще оформи не само бъдещето на ЕНОЗД, но и бъдещето на защитата на данните в световен мащаб.

През декември 2019 г. бившият заместник-ръководител Войчех Виєвиоровски беше назначен от Съвета и Европейския парламент за нов ръководител на ЕНОЗД и започна работа по определянето на нова Стратегия на ЕНОЗД за мандата 2019—2024 г. В съответствие с новите правила за защита на данните в институциите на ЕС, длъжността „заместник-ръководител“ беше премахната.

Новата Стратегия на ЕНОЗД ще бъде публикувана през март 2020 г. и в нея ще бъдат определени нашите приоритети и цели за предстоящите години.

2.1 **Нова глава за защитата на данните**

През 2019 г. новата рамка на ЕС за защита на данните отбеляза своята първа годишнина. Една от трите цели, залегнали в нашата Стратегия за периода 2015—2019 г., беше започването на нова глава за защитата на данните в ЕС. Поради това работата ни през 2019 г. беше насочена към прилагането на практика на новите правила.

По отношение на [Общия регламент относно защитата на данните](#) (ОРЗД), това означаваше да продължим осигуряването и подкрепата на секретариата на Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД), като същевременно давахме своя

пълноценен принос като членове на ЕКЗД. Съставен от [органите за защита на данните](#) (ОЗД) на 28-те държави — членки на ЕС, и ЕНОЗД, ЕКЗД е отговорен за гарантирането на последователното прилагане на ОРЗД в целия ЕС.

Като член на ЕКЗД допринесохме за редица инициативи през 2019 г. Това включваше работа с ЕКЗД за изготвяне на първото [съвместно становище на ЕНОЗД и ЕКЗД](#) относно обработката на данни на пациенти чрез мрежата за електронно здравеопазване на ЕС, както и отправянето на съвместна препоръка към Европейския парламент относно отговора на ЕС във връзка с американския закон CLOUD, който предоставя на правоприлагащите органи на САЩ правомощието да изискват разкриването на данни от американските доставчици на услуги, независимо от това къде в света се съхраняват тези данни.

През декември 2019 г. беше отбелязана година от влизането в сила на новите правила за защита на данните за институциите на ЕС, изложени в [Регламент \(ЕС\) 2018/1725](#). Ето защо през годината бяхме съсредоточени върху това да се гарантира, че институциите на ЕС са в състояние да прилагат ефективно тези правила. Това включваше продължаване на работата в тясно сътрудничество с [длъжностните лица по защита на данните](#) (ДЛЗД) в институциите на ЕС за оценка на постигнатия напредък и за обсъждане как да се преодолеят възникналите предизвикателства, както и за продължаване на програмата ни за обучение по защита на данните за служителите на институциите на ЕС.

@EU_EDPS

[#EDPS](#) training on new [#dataprotection](#) regulation for [#EUinstitutions](#) addressed to high-level management at [@Europarl_EN](#) - [@W_Wiewiorowski](#) stresses the importance of [#transparency](#) of operations and [#accountability](#) in the heart of [#EU](#) [#democracy](#)

Освен това активизирахме и нашите дейности по правоприлагане, като използваме правомощията, предоставени на ЕНОЗД в рамките на новия регламент. През юни 2019 г., например, обявихме резултатите от първия кръг от дистанционни проверки на уебсайтовете на институциите на ЕС, като изтъкнахме няколко области, в които съответните институции на ЕС се нуждаеха от подобрене.

Една от областите, в които бяхме особено активни през 2019 г., беше провеждането на разследвания на дейностите по обработка на данни на институциите на ЕС. През 2019 г. ЕНОЗД започна четири разследвания, в които се разглеждат различни въпроси. Целта ни е да гарантираме, че тези разследвания оставят траен, положителен ефект, като укрепват сътрудничеството между ЕНОЗД и съответните институции, подобряват практиките за защита на данните на институциите на ЕС и осигуряват най-високо равнище на защита за всички хора.

#EDPS investigation into IT contracts: stronger cooperation to better protect **#rights** of all individuals - Read the press release: europa.eu/!uk73nK

Нашето разследване относно използването на продукти и услуги на Microsoft от страна на институциите на ЕС е особено добър пример за това, което доведе до създаването на Хагския форум. Форумът, който се очаква да заседава за втори път в началото на 2020 г., предоставя платформа за обсъждане както на начина, по който да се върне контролът над ИТ услугите и продуктите, предлагани от големите доставчици на ИТ услуги, така и на необходимостта от колективно създаване на стандартни договори, вместо да се приемат редът и условията, както са написани от тези доставчици.

За две от правоприлагащите агенции на ЕС се въведе и ново законодателство. Понастоящем ЕНОЗД е добре утвърден като надзорен орган по защита на данните за оперативните дейности в рамките на Европол, който е органът на ЕС, отговарящ за оказването на подкрепа на правоприлагащите органи на държавите членки в

борбата с тежката международна престъпност и тероризма. В края на 2019 г. поехме подобни отговорности и по отношение на Евроюст — агенцията на ЕС, отговаряща за подкрепата и подобряването на координацията и сътрудничеството между компетентните съдебни органи в държавите — членки на ЕС, по въпроси, свързани с тежката организирана престъпност.

#EDPS takes on a new supervisory role at Eurojust - A new supervisory framework for the processing of personal data at the EU Agency for Criminal Justice Cooperation (Eurojust) comes into force today. Read press release europa.eu/!qG87gn

Като се има предвид, че през следващите години обществената сигурност ще продължи да бъде важен въпрос, свързан с политиката за ЕС, ние сме решени да гарантираме, че ЕС е в състояние да постигне по-голяма сигурност без да прилага необосновано ограничение на индивидуалните права за защита на данните. Ето защо нашите роли в Европол и Евроюст са насочени към гарантиране на повишена оперативна ефективност, като същевременно се гарантира, че основните права, включително правата на защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот, са защитени по подходящ начин.

2.2 Предоставяне на насоки и препоръки

Подобряването на сигурността на границите на ЕС е приоритет за законодателя на ЕС и ще остане такъв през следващите години. Поради това ЕНОЗД продължава да предоставя препоръки и насоки на Европейската комисия, Европейския парламент и Съвета относно нови инициативи в тази област, като същевременно работи с националните ОЗД и с институциите на ЕС, за да гарантира непрекъснатата сигурност на информационните системи на ЕС.

Макар да признаваме необходимостта от по-голяма сигурност в ЕС, тя не следва да се постига за сметка на защитата на личните данни и неприкосновеността на личния живот. Становищата на ЕНОЗД по

предложения като [споразумение между ЕС и САЩ относно трансграничния достъп до електронни доказателства](#) и [европейските заповеди за предоставяне и за запазване на електронни доказателства](#) по наказателноправни въпроси имат за цел да гарантират защитата както на личните данни на засегнатите лица, така и на границите на ЕС.

Продължихме и тясното си сътрудничество с ОЗД, за да осигурим ефективен и координиран надзор на широкомащабните ИТ бази данни на ЕС, използвани в подкрепа на политиките на ЕС в областта на убежището, управлението на границите, полицейското сътрудничество и миграцията.

Освен това положихме усилия да предоставим на лицата, определящи политиките, инструменти, подпомагащи оценката на съответствието на предложените мерки на ЕС, които ще засегнат основните права на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни, с Хартата на основните права. На 19 декември 2019 г., публикувахме нашите [Насоки за оценка на пропорционалността](#). Съчетани с нашия [инструментарий за оценка на необходимостта](#), тези насоки предоставят практическо ръководство за създателите на политики, което спомага за опростяване на предизвикателствата, пред които те са изправени при оценката на необходимостта и пропорционалността на определени предложения за политики, и следователно гарантират, че основните права са защитени по подходящ начин.

Нашите насоки обаче не се ограничават само до създателите на политики. През 2019 г. издадохме и насоки относно ролите и понятията за администратор на лични данни, обработващ лични данни и съвместното администриране на лични данни, в опит да изясним тези понятия и да помогнем на работещите в институциите на ЕС да разберат по-добре тяхната роля и да спазват правилата за защита на данните.

В допълнение към това, значителна част от работата ни през 2019 г. беше насочена към разработването и споделянето на технологичен експертен опит. Тъй като в настоящия момент голяма част от живота ни зависи от използването на технологии, този експертен опит е от съществено значение за осигуряването на ефективна защита на данните и ЕНОЗД има за трайна цел да поеме водеща роля в обмена на полезни анализи на нови технологични разработки.

Чрез нашите [публикации TechDispatch](#), стартирани през юли 2019 г., допринасяме за текущата дискусия относно новите технологии и защитата на данните. Съсредоточавайки се върху различни

нововъзникващи технологии, имаме за цел да предоставим информация за самата технология, оценка на възможното ѝ въздействие върху неприкосновеността на личния живот и защитата на данните и връзки към допълнително четиво по темата.

След първия кръг от нашите дистанционни проверки на уебсайтовете на институциите на ЕС, пристъпихме и към етапа на публично споделяне на разработения от ЕНОЗД инструмент за събиране на доказателства от уебсайтове (Website Evidence Collector — WEC). [Инструментът е достъпен на уебсайта на ЕНОЗД](#) и на [платформата за съвместно програмиране GitHub](#) като безплатен софтуер и позволява събиране на автоматизирани доказателства за обработване на лични данни. Споделяйки WEC се надяваме да предоставим на ОЗД, професионалистите в областта на неприкосновеността на личния живот, администраторите на лични данни и уеб разработчиците инструментите за извършване на техни собствени проверки на уебсайтове.

На последно място, продължихме работата си по разработването на [Мрежата за инженеринг на неприкосновеността в интернет \(IPEN\)](#), която обединява експерти от различни области, за да се насърчи разработването на инженерни решения за решаване на проблемите, свързани с неприкосновеността на личния живот. Пет години след нейното създаване, днес IPEN има възможност да излезе извън рамките на по-общите обсъждания по въпросите, свързани с инженеринга, зачитащ неприкосновеността на личния живот, и да се премине към по-целенасочен подход, насочен към разработването на практически решения на проблемите, свързани с инженеринга в защита на неприкосновеността на личния живот.

2.3 Международен подход към защитата на данните

През последните пет години ЕНОЗД посвети значително време и енергия на развиването на по-голямо сближаване в областта на защитата на данните в световен мащаб. Докато данните се движат в международен план през границите, правилата за тяхната защита все още се определят предимно на национално равнище, в най-добрия случай на регионална основа.

Поради това през 2019 г. продължихме да работим с нашите регионални и международни партньори, за да интегрираме защитата на данните в международните споразумения и да осигурим последователна защита на личните данни в световен мащаб. По-специално работихме в тясно сътрудничество с ЕКЗД по темата за международното предаване на данни, като участвахме в прегледа на споразумението „Щит на личните данни“ между ЕС и САЩ, както и за приноса на ЕКЗД към изслушването по делото Schrems в Съда на ЕС, съсредоточен върху законосъобразността на стандартните договорни клаузи за предаване на данни.

Продължихме и с преследването на нашата цел за насърчаване на глобалната дискусия относно етиката в цифровата сфера. Въз основа на успеха на Международна конференция на органите по защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот, организирана съвместно с ЕНОЗД в Брюксел през 2018 г., през 2019 г. се опитахме да гарантираме, че дискусията относно етиката в цифровата сфера продължава да върви напред. Поради това стартирахме поредица от уебинари, които публикувахме под формата на подкаст на нашия уебсайт. Всеки уебинар беше насочен към конкретна тема, бъдеща безпокойство, идентифицирана по време на конференцията, което ни позволи да разгледаме съответната тема по-задълбочено.

Обсъжданията относно етиката в цифровата сфера продължиха и по време на Международната конференция през 2019 г., както чрез работната група по въпросите на изкуствения интелект, етиката и защитата на данните, така и чрез организирането на съпътстващо мероприятие на ЕНОЗД, насочено към въздействието на цифровите технологии върху околната среда.

2.4 Вътрешни правила и процедури

Размерът и отговорностите на ЕНОЗД продължават да се увеличават. Поради това приоритет за отдел „Човешки ресурси, бюджет и администрация“ на ЕНОЗД през 2019 г. беше да се гарантира, че ЕНОЗД разполага с необходимите ресурси, за да изпълнява задачите си. Това включваше провеждане на конкурс за експерти в областта на защитата на данните и публикуването на списък с резерви, от който да се набират нови служители, както и увеличаване на усилията за максимално разширяване и придобиване на офис пространство с цел приспособяване към нашия нарастващ персонал.

Освен това положихме усилия за подобряване на възможностите за учене и развитие за съществуващите членове на персонала, по-специално чрез стартирането на вътрешна инициатива за наставничество. В допълнение беше постигнат значителен напредък в областта на финансите и обществените поръчки с въвеждането на по-ефективни процеси за финансови операции; това ще продължи да бъде област, в която ще се работи и през 2020 г.

Със започването на новия мандат, вниманието ни ще бъде насочено към продължаването на

ефективността на административните процеси, за да се гарантира, че ЕНОЗД разполага с необходимите ресурси, за да отговори на новите предизвикателства в областта на защитата на данните.

2.5 Предоставяне на информация за защитата на данните

Обхватът и влиянието на съобщенията на ЕНОЗД непрекъснато се разширяват. Ефективната комуникация е от решаващо значение, за да се гарантира, че информацията за дейностите на ЕНОЗД достига до съответната външна аудитория.

С увеличаването на обществения интерес и ангажираността по отношение на защитата на данните, усилията ни в областта на комуникацията през 2019 г. имаха за цел да се извлекат ползи от успехите на предходните години и да се утвърди статутът ни на уважаван международен лидер в областта на защитата на данните. Това включваше постоянни усилия в няколко области, включително онлайн медии, мероприятия и публикации и външни отношения с пресата и заинтересованите страни.

С настоящия нов мандат акцентът за идната година ще бъде да продължим да развиваме нашите комуникационните инструменти в подкрепа на успешното изпълнение на новата стратегия, която предстои да бъде публикувана през март 2020 г.

2.6 Ключови показатели за ефективност за 2019 г.

Ние използваме редица ключови показатели за ефективност (КПЕ), които ни помагат да следим ефективността си. Това гарантира, че ако е необходимо, сме в състояние да коригираме дейностите си, за да се увеличи въздействието на нашата работа и ефективността при използването на ресурсите. Нашите КПЕ отразяват стратегическите цели и плана за действие, определени в Стратегията ни за периода 2015—2019 г.

В таблицата с КПЕ по-долу се съдържа кратко описание на всеки КПЕ и резултатите към 31 декември 2019 г. В повечето случаи тези резултати са съпоставени с предварително зададени целеви стойности.

През 2019 г. постигнахме или надхвърлихме — в някои случаи значително — целите, определени в шест от осемте ключови показатели за ефективност (КПЕ), като единствено КПЕ 2 изостава от поставената цел.

Тези резултати отразяват положителните резултати, постигнати от нас при изпълнението на съответните стратегически цели по време на последната година от Стратегията за периода 2015—2019 г.

Накрая, КПЕ 7 не може да бъде измерен през 2019 г., тъй като проучването на персонала се извършва само веднъж на всеки две години.

КЛЮЧОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ		РЕЗУЛТАТИ КЪМ 31.12.2019 г.	ЦЕЛЕВА СТОЙНОСТ ЗА 2019 г.
Цел 1 — Защитата на данните преминава в дигиталното пространство			
КПЕ 1 Вътрешен показател	Брой инициативи в подкрепа на използването на технологиите за подобряване на защитата на данните и на неприкосновеността на личния живот, организирани от ЕНОЗД самостоятелно или в партньорство	9 инициативи	9 инициативи
КПЕ 2 Вътрешен и външен показател	Брой дейности, съсредоточени върху интердисциплинарни решения в политиките (вътрешни и външни)	7 дейности	8 дейности
Цел 2 — Изграждане на партньорства на световно ниво			
КПЕ 3 Вътрешен показател	Брой на случаите, разгледани на международно равнище (в Европейския комитет по защита на данните, Съвета на Европа, Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, Световната мрежа по прилагане на изискванията за неприкосновеността на личния живот, международни конференции), за които ЕНОЗД има значителен писмен принос	62 случая	10 случая
Цел 3 — Отваряне на нова глава за защитата на данните в ЕС			
КПЕ 4 Външен показател	Брой становища/коментари, издадени в отговор на искания за консултация (от Комисията, ЕП, Съвета, ДЛЗД...)	26 консултации	10 консултации
КПЕ 5 Външен показател	Степен на удовлетвореност на ДЛЗД/КЗД/ администраторите на лични данни от сътрудничеството и насоките на ЕНОЗД, включително удовлетвореност на субектите на данни по отношение на обучението	90 %	70 %
Фактори в помощ на реализацията — комуникация и управление на ресурсите			
КПЕ 6 Външен показател	Брой последователи в профилите на ЕНОЗД в социалните медии (Twitter, LinkedIn, YouTube)	40 421 (L: 20 357, T: 18 424, Y: 1640)	Брой последователи от предходната година + 10 %
КПЕ 7 Вътрешен показател	Ниво на удовлетвореност на персонала;	Не е приложимо	75 %
КПЕ 8 Вътрешен показател	Изпълнение на бюджета	91,69 %	90 %

За контакт с представители на ЕС

Лично

В целия Европейския съюз съществуват стотици информационни центрове „Europe Direct“. Адресът на най-близкия до Вас център ще намерите на уебсайта https://europa.eu/european-union/contact_bg

По телефона или по електронна поща

Europe Direct е служба, която отговаря на въпроси за Европейския съюз. Можете да се свържете с тази служба:

- чрез безплатния телефонен номер 00 800 6 7 8 9 10 11 (някои оператори може да таксуват обаждането),
- или стационарен телефонен номер +32 22999696, или
- по електронна поща чрез формуляра на разположение на адрес https://europa.eu/european-union/contact_bg.

За да намерите информация за ЕС

Онлайн

Информация за Европейския съюз на всички официални езици на ЕС е на разположение на уебсайта Europa на адрес https://europa.eu/european-union/index_bg.

Публикации на ЕС

Можете да изтеглите или да поръчате безплатни и платени публикации на адрес <https://op.europa.eu/bg/publications>. Редица безплатни публикации може да бъдат получени от службата Europe Direct или от Вашия местен информационен център (вж. https://europa.eu/european-union/contact_bg).

Право на ЕС и документи по темата

За достъп до правна информация от ЕС, включително цялото право на ЕС от 1952 г. насам на всички официални езици, посетете уебсайта EUR-Lex на адрес <http://eur-lex.europa.eu>.

Свободно достъпни данни от ЕС

Порталът на ЕС за свободно достъпни данни (<http://data.europa.eu/euodp/bg>) предоставя достъп до набори от данни от ЕС. Данните могат да бъдат изтеглени и използвани повторно безплатно, както за търговски, така и за нетърговски цели.

www.edps.europa.eu

 @EU_EDPS

 EDPS

 European Data Protection Supervisor

Служба за публикации
на Европейския съюз